

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

Višja raven
MATEMATIKA
Izpitna pola 2

Sobota, 8. junij 2013 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik, radirko, žepno računalo in geometrijsko orodje (šestilo in dva trikotnika, lahko tudi ravnilo).

Kandidat dobi dva konceptna lista in ocenjevalni obrazec.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 4 strukturirane naloge. Prvi dve nalogi sta obvezni, med ostalima dvema izberite in rešite eno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli. Pri reševanju si lahko pomagata s standardno zbirko zahtevnejših formul na strani 3.

V preglednici z "x" zaznamujte, katero od izbirnih nalog naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo od teh ocenil prvo nalogo, ki ste jo reševali.

3.	4.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** pod besedila nalog in na naslednje strani. Rišete lahko tudi s svinčnikom. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Strani od 12 do 16 so rezervne; uporabite jih le, če vam zmanjka prostora. Jasno označite, katere naloge ste reševali na teh straneh. Osnutki rešitev, ki jih lahko naredite na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Pri reševanju nalog mora biti jasno in korektno predstavljena pot do rezultata z vsemi vmesnimi računi in sklepi. Če ste nalogo reševali na več načinov, jasno označite, katero rešitev naj ocenjevalec oceni.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 5 rezervnih.

Formule

$a^n + b^n = (a+b)(a^{n-1} - a^{n-2}b + a^{n-3}b^2 - \dots + a^2b^{n-3} - ab^{n-2} + b^{n-1})$, če je n liho naravno število

$a^n - b^n = (a-b)(a^{n-1} + a^{n-2}b + a^{n-3}b^2 + \dots + a^2b^{n-3} + ab^{n-2} + b^{n-1})$, če je $n \in \mathbb{N}$

Evklidov in višinski izrek v pravokotnem trikotniku: $a^2 = ca_1$, $b^2 = cb_1$, $v_c^2 = a_1b_1$

Polmera trikotniku očrtanega in včrtanega kroga: $R = \frac{abc}{4S}$, $r = \frac{S}{s}$, $s = \frac{a+b+c}{2}$

Kotne funkcije polovičnih kotov:

$$\sin \frac{x}{2} = \pm \sqrt{\frac{1 - \cos x}{2}}, \quad \cos \frac{x}{2} = \pm \sqrt{\frac{1 + \cos x}{2}}, \quad \tan \frac{x}{2} = \frac{\sin x}{1 + \cos x}$$

Adicijski izrek:

$$\sin(x+y) = \sin x \cos y + \cos x \sin y$$

$$\cos(x+y) = \cos x \cos y - \sin x \sin y$$

$$\tan(x+y) = \frac{\tan x + \tan y}{1 - \tan x \tan y}$$

Faktorizacija:

$$\sin x + \sin y = 2 \sin \frac{x+y}{2} \cos \frac{x-y}{2}, \quad \sin x - \sin y = 2 \cos \frac{x+y}{2} \sin \frac{x-y}{2}$$

$$\cos x + \cos y = 2 \cos \frac{x+y}{2} \cos \frac{x-y}{2}, \quad \cos x - \cos y = -2 \sin \frac{x+y}{2} \sin \frac{x-y}{2}$$

$$\tan x \pm \tan y = \frac{\sin(x \pm y)}{\cos x \cos y}$$

Razčlenitev produkta kotnih funkcij:

$$\sin x \sin y = -\frac{1}{2} [\cos(x+y) - \cos(x-y)]$$

$$\cos x \cos y = \frac{1}{2} [\cos(x+y) + \cos(x-y)]$$

$$\sin x \cos y = \frac{1}{2} [\sin(x+y) + \sin(x-y)]$$

Razdalja točke $T_0(x_0, y_0)$ od premice $ax + by - c = 0$: $d(T_0, p) = \left| \frac{ax_0 + by_0 - c}{\sqrt{a^2 + b^2}} \right|$

Ploščina trikotnika z oglišči $A(x_1, y_1)$, $B(x_2, y_2)$, $C(x_3, y_3)$:

$$S = \frac{1}{2} |(x_2 - x_1)(y_3 - y_1) - (x_3 - x_1)(y_2 - y_1)|$$

Elipsa: $e^2 = a^2 - b^2$, $\varepsilon = \frac{e}{a}$, $a > b$

Hiperbola: $e^2 = a^2 + b^2$, $\varepsilon = \frac{e}{a}$, a je realna polos

Parabola: $y^2 = 2px$, gorišče $G\left(\frac{p}{2}, 0\right)$

Kompozitum funkcij: $(g \circ f)(x) = g(f(x))$

Bernoullijeva formula: $P(n, p, k) = \binom{n}{k} p^k (1-p)^{n-k}$

Integral: $\int \frac{dx}{x^2 + a^2} = \frac{1}{a} \arctan \frac{x}{a} + C$

Naloga 1 je obvezna.

1. Nalogo rešite brez uporabe računalna.

Dana je funkcija $f(x) = \frac{2x}{x^2 - 1}$.

- 1.1. Zapišite definicijsko območje in narišite graf funkcije f .

(4 točke)

- 1.2. Izračunajte tangens kota med grafom funkcije f in premico $y = x$ v presečišču s pozitivno absciso.

(4 točke)

- 1.3. Natančno izračunajte ploščino lika, ki ga oklepajo graf funkcije f ter premice $x = 1$, $x = 5$, $y = 0$ in $y = x$.

(4 točke)

- 1.4. Poiščite tiste točke na grafu funkcije f , ki so od vodoravne asimptote te funkcije oddaljene za $\frac{9}{40}$.

(4 točke)

Naloga 2 je obvezna.

2. Dan je pokončni krožni stožec s polmerom osnovne ploskve 3 cm in višino 4 cm .
- 2.1. Izračunajte točno vrednost površine stožca. *(3 točke)*
- 2.2. Danemu stožcu včrtamo pravilno štiristrano piramido (osnovna ploskev piramide je včrtana osnovni ploskvi stožca). Izračunajte prostornino te piramide. *(3 točke)*
- 2.3. Danemu stožcu očrtamo kroglo. Izračunajte njen polmer. *(3 točke)*
- 2.4. Dani stožec prerežemo z dvema med seboj pravokotnima ravninama, ki potekata skozi os stožca, tako da ga razdelita na štiri enake dele. Izračunajte površino enega dela. Rezultat naj bo točen. (Os stožca je premica, ki poteka skozi njegov vrh in središče osnovne ploskve.) *(3 točke)*

Naloga 3 je izbirna. Izbirate med nalogama 3 in 4. Izbiro zaznamujte na naslovnici izpitne pole.

3. Rešite naslednje naloge iz deljivosti:

3.1. Z računom preverite, ali je polinom $2x^3 - x - 14$ deljiv z $x - 2$. Zapišite odgovor.

(3 točke)

3.2. Dokažite, da je vsota štirih potenc števila 5, katerih eksponenti so zaporedna naravna števila, deljiva s 26.

(3 točke)

3.3. S popolno indukcijo dokažite, da $3 \mid (n^3 + 5n)$ za vsako naravno število n .

(6 točk)

Naloga 4 je izbirna. Izbirate med nalogama 3 in 4. Izbiro zaznamujte na naslovnici izpitne pole.

4. Rešite te naloge iz zaporedij:

4.1. Stranice pravokotnega trikotnika oblikujejo aritmetično zaporedje z diferenco 3. Izračunajte stranice tega trikotnika.

(2 točki)

4.2. Dokažite, da ima enačba $ax^2 + 2bx + c = 0$ realne rešitve, če so realna števila a, b, c zaporedni členi aritmetičnega zaporedja.

(3 točke)

4.3. Koliko rešitev ima enačba $ax^2 + 2bx + c = 0$, če so realna števila a, b, c zaporedni členi geometrijskega zaporedja?

(3 točke)

4.4. V zaporedju štirih realnih števil prva tri oblikujejo geometrijsko zaporedje, zadnja tri pa aritmetično zaporedje. Vsota prvega in zadnjega števila je 14, vsota srednjih dveh pa 12. Izračunajte ta štiri števila.

(4 točke)

REZERVNA STRAN

REZERVNA STRAN

REZERVNA STRAN

REZERVNA STRAN

REZERVNA STRAN